

C-677/23 -1-

Právny odbor: Civilné právo

Predmet sporu: o určenie bezúr. a bezpopl. úveru, vydanie bezd. oboh.

1CoCsp/18/2023

8122201374

U z n e s e n i e

Zapísané do registra	1243787
Súdneho dvora pod č
V Luxemburgu dňa	14. 11. 2023
Fax/e-mail: Súdny tajomník, poverený
Podané dňa:	14/11/2023 Cecilia Strömholm Referentka

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Jany Jančíkovej, v sporovej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom E. X, XXX XX F. a 2/ F. B., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XXXX/X, XXX XX F., oboch zastúpených: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpenému: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 863 017, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní oboch sporových strán proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 11Csp/20/2022-336 z 26.4.2023, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 162 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku konanie prerušuje a Súdnu dvoru Európskej únie predkladá otázky:

A.1 Má sa článok 10 ods. 2 písm. c) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008, o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66) (ďalej aj „Smernica 2008/48“) vykladať v tom zmysle, že zrozumiteľnej a stručnej zmluvnej podmienke o dĺžke trvania zmluvy o úvere

- zodpovedá explicitné vymedzenie časového úseku trvania zmluvy o úvere akým je napríklad dátumové ohraničenie vzniku a zániku zmluvy (od... do...), prípadne kalendárnymi časovými údajmi ako sú napríklad mesiace alebo roky (napríklad na dobu jedného roka), alebo
- postačí, ak spotrebiteľ si dĺžku trvania zmluvy vypočíta alebo inak odvodí z ustanovení zmluvy ako napríklad z počtu mesačných splátok alebo okamihu úplného vrátenia úveru?

A.2 Má sa článok 10 ods. 2 písm. c) Smernice 2008/48/ES vykladať v tom zmysle, že údaj v úverovej zmluve o dĺžke trvania zmluvy o úvere vymedzuje obdobie „počas transakcie“ na účely článku 3 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, ktorou sa mení a dopĺňa Smernica rady 83/450/EHS, Smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (v ďalšom texte aj „Smernica 2005/29“ alebo „Smernica o nekalých obchodných praktikách“)?

CURIA GREFFE Luxembourg
14 NOV. 2023

B Či článok 10 ods. 2 písm. g) Smernice 2008/48/ES v časti „zrozumiteľne a stručne“ a „všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery“ sa má vykladať tak, že predpoklad na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN)

- musia byť v zmluve explicitne označené ako predpoklady použité na výpočet RPMN, alebo
- spotrebiteľ si má príslušný predpoklad na výpočet RPMN v zmluvných podmienkach sám identifikovať?

O d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia v prejednávanej veci so žalovanou bankou uzavreli 29. októbra 2014 zmluvu o spotrebiteľskom úvere a v ten istý deň im bol úver pripísaný na účet v banke. Zmluva o úvere bola dohodnutá na dobu určitú a žalobcovia sa zaviazali úver vrátiť v 108 mesačných splátkach po 54,20 eur. Mesačná splátka bola splatná vždy do 20-teho dňa v mesiaci. Prvá splátka bola splatná 20. decembra 2014 a konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 20. novembra 2023. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) bola dohodnutá na 17,93 % a celková čiastka na vrátenie 5.858,98 eur. Bod zmluvy o úvere s názvom „Predpoklady použité na výpočet RPMN“ je v zmluve vyplnený nasledovne: „Úver bol poskytnutý okamžite, v plnej výške, dlžník si bude plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách uvedených v úverovej zmluve, úroková sadzba platí až do skončenia úverového vzťahu“. V časti III. bod 12 zmluvy sa uvádza, že „Zmluva sa uzatvára na „...doby určitú až do úplného vyporiadania všetkých vzťahov, ktoré vznikli v súvislosti s úverom“.

2. Žalobcovia tvrdia, že zmluva o spotrebiteľskom úvere viacnásobne porušuje ich spotrebiteľské práva a namietajú, že v zmluve nie je uvedený údaj o dobe trvania zmluvy a absentuje aj údaj o predpokladoch pre výpočet RPMN. Ak by sa ich tvrdenie preukázalo, žalobcovia môžu uplatniť sankciu za porušenie ich spotrebiteľských práv až v rozsahu straty práva banky na úroky.

3. K prvej prejudiciálnej otázke (A):

Slovenské právo:

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení v čase uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

...f) (doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,...

Podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),...

Podľa § 122 ods. 1 Občianskeho zákonníka, lehota určená podľa dní sa začína dňom, ktorým nasleduje po udalosti, ktorá je rozhodujúca pre jej začiatok. Polovicou mesiaca sa rozumie 15 dní.

Podľa § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka, koniec lehoty určenej podľa týždňov, mesiacov alebo rokov pripadá na deň, ktorý sa pomenovaním alebo číslom zhoduje s dňom, na ktorý pripadá udalosť, od ktorej sa lehota začína. Ak nie je takýto deň v poslednom mesiaci, pripadne koniec lehoty na jeho posledný deň.

4. Právo Európskej únie:

Podľa článku 10 ods. 2 písm. c) Smernice 2008/48: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza:

...dĺžku trvania zmluvy o úvere;

„Podľa článku 3 ods. 1 Smernice 2005/29/ES: „Táto Smernica sa uplatňuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom tak, ako sú uvedené v článku 5, pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie vo vzťahu k produktu.“

Podľa článku 7 ods. 1 Smernice 2005/29/ES:

„1. Obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak v skutkovej súvislosti berúce do úvahy všetky jej črty, okolnosti a obmedzenia komunikačného prostriedku opomenie podstatnú informáciu, ktorú priemerný spotrebiteľ potrebuje v závislosti od kontextu na to, aby urobil kvalifikované rozhodnutie o obchodnej transakcii a tým zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.

2. Za klamlivé opomenutie sa taktiež považuje, ak obchodník skrýva alebo poskytuje nejasným, nezrozumiteľným, viacvýznamovým alebo nevhodným spôsobom podstatné informácie uvedené v ods. 1 vzhľadom na okolnosti popísané v uvedenom odseku, alebo neoznami obchodný účel obchodnej praktiky, ak už nie je zrejмый z kontextu a tam, kde v jednom alebo druhom prípade toto spôsobí, alebo je pravdepodobné, že spôsobí, že priemerný spotrebiteľ prijme rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neprijal.

K prejudiciálnej otázke

5. Žalobcovia považujú časť zmluvy „zmluva sa uzatvára na dobu určitú, až do úplného vysporiadania všetkých vzťahov, ktoré vznikli v súvislosti s úverom“, za nejasnú a ktorá nahrádza povinný údaj o dĺžke trvania úverovej zmluvy.

6. Okresný súd ako súd prvej inštancie argumentáciu žalobcov zamietol. Podľa prvoinstančného súdu postačí, ak sa dĺžka doby trvania zmluvy dá vyvodiť z ustanovení úverovej zmluvy a konkrétne z počtu mesačných splátok a z dátumov splatnosti prvej a poslednej splátky. Prvoinstančný súd odkazuje na viacero rozhodnutí najvyššieho súdu.

7. Žalobcovia v tejto časti podali odvolanie a trvajú na tom, že údaj o dobe trvania zmluvy musí byť v úverovej zmluve formulovaný jasne a bez toho, aby „spotrebiteľ musel tieto údaje zisťovať odvođením iných údajov v zmluve“.

8. Predkladajúci súd predovšetkým konštatuje, že Súdny dvor predovšetkým interpretáciu zrozumiteľnosti a presnosti povinných údajov v spotrebiteľskej úverovej zmluve už poskytol vo veci C-45/15, a to konkrétne k údajom o výške, počte a frekvencii splátok úveru (čl. 10 ods. 2 písm. h) Smernice 2008/48) a kde konštatoval, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere

uvádzala splatnosť každej jednotlivej splátky, pokiaľ „...podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok“.

9. Predkladajúci súd sa domnieva, že na rozdiel od údajov o dĺžke trvania zmluvy nie je možné vymedziť bez ťažkostí z ostatných zmluvných podmienok, akými sú zmluvné podmienky o splátkach, či podľa úplného splatenia všetkých záväzkov.

10. Predkladajúci súd sa domnieva, že splatnosť prvej a poslednej splátky ešte nemusí zodpovedať skutočnému trvaniu zmluvy. Obzvlášť za stavu, keď predmetom úverovej zmluvy je služba, a tá sa na rozdiel od kúpy tovaru poskytuje určitý čas a spotrebiteľ má právo na benefity úverovej služby počas celého trvania úverovej služby.

11. Predkladajúci súd na ilustráciu poukazuje na prípad, ak úverová zmluva uzavretá na dobu jedného roka vznikne 1. januára a končí 12. decembra. V takom prípade časový úsek jedného roka zodpovedá 365 dňom. Na rozdiel od toho, aby dĺžka trvania zmluvy mala byť odvodená od frekvencie splátok, tak by časový úsek od uzavretia zmluvy do splatnosti poslednej splátky (pri splatnosti splátky v 15. deň mesiaca) nekorešpondoval obdobiu 365 dní (od 1. januára do 15. decembra). Ak by každá z 12-tich mesačných splátok v úverovej zmluve uzavretej na dobu jedného roka bola splatná 15. dňa v každom kalendárnom mesiaci, tak časový úsek do splatnosti poslednej decembrovej splátky by napríklad nezahŕňal obdobie od 16. decembra do 31. decembra.

12. Podľa súdu prvej inštancie sa dĺžka trvania zmluvy dá odvodiť aj od zmluvy, podľa ktorej „Úverová zmluva sa uzatvára na dobu určitú, a to až do úplného vyporiadania všetkých vzťahov, ktoré vznikli na základe alebo v súvislosti s Úverom“. Predkladajúci súd sa domnieva, že ak požiadavka smernice je o zrozumiteľnom a stručnom vymedzení doby trvania zmluvy, tak je značne problematické stanoviť presné časové limity úverovej služby a implicitne aj dobu jej trvania a k nej známy okamih úplného faktického vyrovnania všetkých záväzkov. Kým úverová zmluva je dohodnutá na dobu určitú, trvanie zmluvy až do úplného vyrovnania všetkých záväzkov je neurčité.

13. Predkladajúci súd v tejto časti poukazuje na právny rámec práva Európskej únie k termínu „dĺžka trvania úverovej zmluvy“. Z prehľadu je zrejmé, že smernica na viacerých miestach ustanovuje tento termín (predkladajúci súd zvýrazňuje dotknuté časti smernice z dôvodu lepšej orientácie).

14. Podľa článku 3 písm. k) smernice: „Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov: „fixná úroková sadzba úveru“ je, ak sa veriteľ a spotrebiteľ dohodnú v zmluve o úvere na jednej úrokovej sadzbe úveru počas celého trvania zmluvy o úvere...“

15. Podľa článku 5 ods. 1 písm. d) smernice: „V dostatočnom predstihu pred tým, ako sa spotrebiteľ zaviazne akoukoľvek zmluvou o úvere alebo ponukou, veriteľ a prípadne sprostredkovateľ úveru poskytnú spotrebiteľovi na základe podmienok úveru ponúkaných veriteľom, prípadne preferencií spotrebiteľa a informácií, ktoré spotrebiteľ poskytol, informácie potrebné na porovnanie rôznych ponúk, aby sa mohol s dobrou znalosťou veci rozhodnúť, či zmluvu o úvere uzavrie. Tieto informácie sa týkajú: dĺžky trvania zmluvy o úvere.“

16. Podľa článku 6 ods. 1 písm. d) smernice: „V dostatočnom predstihu ... veriteľ a prípadne sprostredkovateľ úveru poskytnú ... informácie potrebné na porovnanie rôznych ponúk, aby sa

mohol s dobrou znalosťou veci rozhodnúť, či zmluvu o úvere uzavrie. Tieto informácie sa týkajú: dĺžky trvania zmluvy o úvere.“

17. Podľa článku 6 ods. 4 smernice: „V prípade telefonického komunikácie, ak spotrebiteľ požiadava o to, aby bolo povolené prečerpanie dostupné ihneď, však opis hlavných vlastností finančnej služby zahŕňa prinajmenšom položky uvedené v odseku 1 písm. c), e), f) a h). Okrem toho opis hlavných vlastností v druhoch zmlúv o úvere uvedených v odseku 3 zahŕňa dĺžku trvania zmluvy o úvere.“

18. Podľa článku 10 ods. 2 písm. c) smernice: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: dĺžku trvania zmluvy o úvere;“

19. Podľa článku 10 ods. 2 písm. i) smernice: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: V prípade amortizácie istiny na základe zmluvy o úvere s dobou určitou, právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere.“

20. Podľa článku 10 ods. 3 smernice: „Keď sa uplatňuje odsek 2 písm. i) veriteľ sprístupní pre spotrebiteľa výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere.“

21. Podľa článku 10 ods. 5 písm. c) smernice: „V prípade zmlúv o úvere vo forme povoleného prečerpania podľa článku 2 ods. 3, treba jasne a stručne uviesť tieto informácie: dĺžku trvania zmluvy o úvere;“

22. Podľa článku 16 ods. 1 Smernice: „Spotrebiteľ má právo kedykoľvek úplne alebo čiastočne splniť svoje povinnosti podľa zmluvy o úvere. V takých prípadoch má právo na zníženie celkových nákladov spojených s úverom, pričom takéto zníženia tvoria úroky a náklady v rámci zvyšnej dĺžky trvania zmluvy.“

23. Podľa článku 1 bod II. písm. h) prílohy k smernici: „V prípade povoleného prečerpania, sa celková výška úveru považuje za vyčerpanú v plnej výške a na celú dĺžku trvania zmluvy o úvere. Ak dĺžka trvania zmluvy o úvere nie je známa, ročná percentuálna miera nákladov sa vypočíta na základe predpokladu, že trvanie úveru je tri mesiace.“

24. Podľa článku 1 bod II. písm. i) prílohy k smernici: „Ak sa na obmedzený čas alebo pre obmedzenú čiastku ponúkajú rôzne úrokové sadzby a poplatky, za príslušnú úrokovú sadzbu a poplatky sa považuje najvyššia úroková sadzba a poplatky za celkovú dĺžku trvania zmluvy o úvere.“

25. Podľa článku III. bod 2 prílohy k smernici: „Opis hlavných vlastností úverového produktu – Dĺžka trvania zmluvy o úvere.“

26. Aj z uvedeného prehľadu je zrejmé, že Smernica 2008/48 priznáva dĺžke trvania zmluvy inštitucionálny význam, čo umocňuje záver o tom, že nestačí, aby spotrebiteľia mali dĺžku trvania zmluvy buď vypočítať alebo predpokladať. Možno sa domnievať, že ak by spotrebiteľ mal dĺžku trvania úverovej zmluvy buď vypočítať (zo splátok) alebo predpokladať (z definitívneho splatenia úveru), tak výpočty alebo odhady dĺžky trvania zmluvy sa nejavia v zhode s požiadavkou zrozumiteľnosti a stručnosti tak, ako je to stanovené v článku 10 ods. 2 Smernice 2008/48.

27. Slovenské právo v § 122 Občianskeho zákonníka upravuje počítanie času okrem iného aj v mesiacoch a rokoch, preto vymedzenie dĺžky trvania zmluvy v mesiacoch alebo rokoch by podľa predkladajúceho súdu mohlo korešpondovať explicitnému vymedzeniu dĺžky trvania úverovej zmluvy a mohlo byť zodpovedať požiadavke zrozumiteľnosti a stručnosti podľa Smernice 2008/48.

28. Predkladajúci súd sa tiež domnieva, že presné hranice obdobia trvania úverovej zmluvy sú dôležité pre spotrebiteľov nielen z dôvodu využívania práv spojených s časom trvania zmluvy, ale aj z dôvodu poznania, kedy ide o čas pred, počas a po obchodnej transakcii tak, ako to upravuje Smernica 2005/29 v článku 3 ods. 1.

29. Predkladajúci súd vidí prepojenosť medzi Smernicou 2005/29 a Smernicou 2008/48 aj so Smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (porovnaj C-453/10, H.:H.:I.:XXXX:I.:XXX, F.). Aj keď predkladajúci súd nežiada interpretáciu Smernice 93/13/EHS, nemôže vylúčiť, že najmä pri požiadavke určitosti zmluvných podmienok, bude dôležité naplniť ciele Smernice 93/13/EHS (na porovnanie rozsudok C-186/16, H.:H.:I.:XXXX:XXX). Predmetom konania je tiež posúdenie otázky, či predpoklady na výpočet RPMN sú podstatné, a preto sa predkladajúci súd mieni zaoberať aj inštitútom klamlivej nekalej obchodnej praktiky, pričom vzniká otázka, či obdobiu po obchodnej transakcii podľa článku 3 ods. 1 Smernice 2005/29 korešponduje po skončení dodávania služby, čo by mohlo splývať s obdobím po dobe trvania zmluvy.

30. Predkladajúci sa preto pýta:

31. A.1 Má sa článok 10 ods. 2 písm. c) Smernice 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS [J./XXXX, S66 (ďalej aj „Smernica 2008/48“)] vykladať v tom zmysle, že zrozumiteľnej a stručnej zmluvnej podmienke o dĺžke trvania zmluvy o úvere:

- zodpovedá explicitné vymedzenie časového úseku trvania zmluvy o úvere, akým je napríklad dátumové ohraničenie vzniku a zániku zmluvy (od ... do ...), prípadne kalendárnymi časovými údajmi, ako napríklad mesiace alebo roky (napríklad na dobu jedného roka) alebo
- postačí, ak spotrebiteľ si dĺžku trvania zmluvy vypočíta alebo inak odvodí z ustanovení zmluvy, ako napríklad z počtu mesačných splátok alebo okamihu úplného vrátenia úveru?

32. A.2 Má sa článok 10 ods. 2 písm. c) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES vykladať v tom zmysle, že údaj v úverovej zmluve o dĺžke trvania zmluvy o úvere vymedzuje obdobie „počas transakcie“ na účely článku 13 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu a ktorou sa mení a dopĺňa Smernica Rady 84/450/EHS, Smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (v ďalšom texte aj „Smernica 2005/29“ alebo „Smernica o nekalých obchodných praktikách“)?

33. K druhej prejudiciálnej otázke (B).

Slovenské právo

34. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- f) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- g) ...,
- h) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- i) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- j) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- k) ...,
- l) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- m) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- q) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe.

35. Podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) ...,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

36. Právo Európskej únie:

37. Článok 10 Smernice 2008/48 nazvaného „Informácie, ktoré má obsahovať zmluva o úvere“ stanovuje: 2. Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza:

- ... d) celkovú výšku úveru a podmienky, ktoré upravujú jeho čerpanie; ...
- ... f) úrokovú sadzbu úveru, podmienky ktoré upravujú jej uplatňovanie a ak sú k dispozícii i akýkoľvek index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú úrokovú sadzbu úveru, ako aj čiastkové obdobia, podmienky a postupy pre zmenu úrokovej sadzby úveru; ak sa rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby úveru, uvádzajú sa vyššie uvedené informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách;
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedené sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;

h) výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

38. Podľa článku 5 ods. 1 písm. g) smernice: „V dostatočnom predstihu pred tým, ako sa spotrebiteľ zaviazne akoukoľvek zmluvou o úvere alebo ponukou, veriteľ a prípadne sprostredkovateľ úveru poskytnú spotrebiteľovi na základe podmienok úveru ponúkaných veriteľom, prípadne preferencií spotrebiteľa a informácií, ktoré spotrebiteľ poskytol, informácie ... tieto informácie sa týkajú: ročnej percentuálnej miery nákladov a celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, znázornenej pomocou reprezentatívneho príkladu, v ktorom sa uvedú všetky predpoklady použité pre výpočet tejto miery;...

39. Podľa článku 6 ods. 1 písm. f) smernice: „v dostatočnom predstihu ... veriteľom a prípadne sprostredkovateľ úveru poskytnú spotrebiteľovi ... informácie potrebné na porovnanie rôznych ponúk, aby sa mohol s dobrou znalosťou veci rozhodnúť, či zmluvu o úvere uzavrie. Tieto informácie sa týkajú: ročnej percentuálnej miery nákladov znázornenej pomocou reprezentatívnych príkladov, v ktorých sa uvedú všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery“.

40. Podľa článku 10 ods. 2 písm. g) smernice: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery“.

41. Podľa článku 10 ods. 5 písm. f) smernice: „V prípade zmlúv o úvere vo forme povoleného prečerpania podľa článku 2 ods. 3 treba jasne a stručne uviesť tieto informácie: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité pri výpočte tejto miery podľa článku 19 ods. 2 v spojení s článkom 3 písm. g) a i); členské štáty sa môžu rozhodnúť, že ročnú percentuálnu mieru nákladov uvádzať netreba“.

42. Podľa článku 19 ods. 5 smernice: „V prípade potreby sa pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov môžu použiť dodatočné predpoklady uvedené v prílohe I.“

43. Podľa bodu II. bod 3 prílohy III. k smernici: „náklady spojené s úverom – (% reprezentatívny príklad, v ktorom sa uvedú všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery)“.

44. K prejudiciálnej otázke:

45. Zo znenia článku 10 ods. 2 Smernice 2008/48 je zrejmé, že smernica vyžaduje, aby úverová zmluva obsahovala predpoklady na výpočet RPMN [písm. g)], a to napriek tomu, že v rovnakom článku 10 ods. 2 sa jednotlivé predpoklady vyžadujú aj osobitne, napríklad výška úveru [písm. d)], výška, počet splátok a frekvencia splátok [písm. h)], poplatky [písm. k)]. V tejto súvislosti vzniká otázka, z akého dôvodu smernica vyžaduje popri RPMN aj uvedenie všetkých predpokladov pre výpočet RPMN, ak sú všetky predpoklady potrebné na výpočet RPMN vyžadované osobitne ako povinné náležitosti úverovej zmluvy.

46. Predkladajúci súd sa domnieva, že uvedenie predpokladov na výpočet RPMN sa vyžaduje z dôvodu požiadavky transparentnosti údajov o RPMN a prípadné overenie jeho

správnosti. Tento názor podporuje požiadavka v úvode článku 10 ods. 2, aby tieto predpoklady boli uvedené „zrozumiteľne a presne“. Predkladajúci súd sa domnieva, že bežný spotrebiteľ nedokáže identifikovať všetky predpoklady na výpočet RPMN zo zmluvy, ktorá má veľký počet strán. V dotknutej veci má zmluva a štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere 10 strán.

47. Ak by boli jednotlivé zložky RPMN označené v úverovej zmluve ako predpoklady na výpočet RPMN, spotrebiteľ by mal podstatne lepšiu možnosť orientácie. Najmarkantnejšie je to vidieť pri poplatku za vedenie úverového účtu (článok 19 ods. 2 písm. k) Smernice 2008/48, ak veriteľ takýto poplatok nezapočíta do výpočtu RPMN v domnení, že takýto poplatok bol dohodnutý dobrovoľne a spotrebiteľ ho v skutočnosti dobrovoľne nedohodol, pričom z textu zmluvy nie je zrejmé, či takýto poplatok bol zaradený do výpočtu RPMN alebo nie. Požiadavka na označenie takéhoto poplatku názvom „predpokladu na výpočet RPMN“ by indikovala, či veriteľ takýto poplatok do výpočtu zahrnul.

48. Predkladajúci súd sa domnieva, že smernica vyžaduje nielen uvedenie predpokladov na výpočet RPMN, ale ich uvedenie musí byť zrozumiteľné a stručné. Tejto požiadavke zodpovedá, ak sú predpoklady uvedené sumárne, inak stráca na význame požiadavka zrozumiteľnosti a stručnosti, pretože len samotný vzorec v prílohe I. bod 1 nie je jednoduchý a ak by sa k nemu pridružil výklad súdu prvej inštancie, že si jednotlivé predpoklady pre výpočet RPMN má spotrebiteľ v zmluve identifikovať sám, takáto konštrukcia (vzorec a potreba identifikácie v rozsiahlej zmluve) sa nejaví ako zrozumiteľná a stručná.

49. Predkladajúci súd sa domnieva, že predpoklady na výpočet sú opakované v smernici uvádzané ako inštitút (článok 5 ods. 1 písm. g), článok 6 bod 1 písm. f), článok 10 ods. 5 písm. f), článok 19 ods. 5, príloha III. bod 3), z čoho vyplýva dôležitosť predpokladov na výpočet RPMN a implicitne je nastolená aj požiadavka sumárneho označenia všetkých predpokladov pre výpočet RPMN.

50. Z uvedených dôvodov sa predkladajúci súd pýta, či:

B. Článok 10 ods. 2 písm. g) Smernice 2008/48/ES v časti „zrozumiteľne a stručne“ a „všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery“ sa má vykladať tak, že predpoklady na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN)

- musia byť v zmluve explicitne označené ako predpoklady použité na výpočet RPMN alebo
- spotrebiteľ si má príslušný predpoklad na výpočet RPMN v zmluvných podmienkach sám identifikovať?

51. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Krajský súd v Prešove, dňa 12.10.2023

JUDr. Jozef Angelovič
predseda senátu, sudca spravodajca

Za správnosť: Michaela Kovaľová

Krajský súd v Prešove
Za správnosť anonymizácie: